

Statsrådets skrivelse till riksdagen med anledning av kommissionens rapport till rådet och Europaparlamentet om kvalitetsstrategin för olivolja samt kommissionens förslag till rådets förordning om ändring av förordning 136/66/EEG och förordning (EG) nr 1638/98 i fråga om förlängningen av stödsystemets tillämpning och om kvalitetsstrategin för olivolja

I enlighet med 96 § 2 mom. grundlagen översänds till riksdagen Europeiska gemenskapernas kommissions förslag av den 21 december 2000 till Europeiska unionens råds förordning om den gemensamma organisationen av marknaden för olivolja och Europe-

iska unionens råds direktiv om ändring av förordning 136/66/EEG och förordning (EG) nr 1638/98 i fråga om förlängningen av stödsystemets tillämpning och om kvalitetsstrategin för olivolja samt en promemoria om förslaget.

Helsingfors den 15 februari 2001

Jord- och skogsbruksminister *Kalevi Hemilä*

Lantbruksråd Esko Juvonen

ÄRENDE

KOMMISSIONENS RAPPORT TILL RÅDET OCH EUROPAPARLAMENTET OM EN KVALITETESSTRATEGIN FÖR OLIVOLJA OCH KOMMISSIONENS FÖRSLAG TILL RÅDETS FÖRORDNING OM ÄNDRING AV FÖRORDNINGARNA 136/66/EEG OCH (EG) NR 1638/98 I FRÅGA OM FÖRLÄNGNINGEN AV STÖDSYSTEMETS TILLÄMPNING OCH OM KVALITETESTRATEGIN FÖR OLIVOLJA

DOKUMENT

KOM(2000) 855 slutlig

1. Allmänt

Gällande förordning om den gemensamma organisationen av marknaden för olivolja är från 1966. Grundpelarna i organisationen har utgjorts av produktions- och konsumtionsstöd, administrativa priser som fastslagits för ett regleringsår åt gången (riktpreis, representativt marknadspris och interventionspris), exportstöd och olika åtgärder med inriktning på förbättrad kvalitet och höjd konsumtion.

År 1999 producerades ca 2,3 milj. ton olivolja i världen. Ca 1,85 milj. ton, dvs. nästan 80 % producerades inom Europeiska unionen.

Inom EU är produktionen av olivolja av stor social, miljömässig och ekonomisk betydelse inom Medelhavsområdet. De medlemsstater inom gemenskapen som producerar olivolja är i storleksordning Spanien, Italien, Grekland, Portugal och Frankrike.

Eftersom konsumtionen av olivolja i de medlemsländer som inte producerar olivolja har ökat, har den sammanlagda konsumtionen av olivolja stigit under de senaste åren inom EU. Produktionen har ändå ökat mera än efterfrågan.

Producenterna av olivolja inom gemenskapen kontrollerar världsmarknaden för olivolja och bestämmer marknadspriserna. Produktionen inom gemenskapen innehar en huvudroll när det gäller växlingarna i världsmarknadspriset för olivolja.

Gemenskapens bestämmelser har ändrats fortgående. Efter trettio verksamhetsår är övervakningen av systemet ännu inte tillräckligt effektiv och tillförlitlig. Bedrägerier har länge utgjort ett gissel inom sektorn, bl.a. i

samband med konsumtionsstöd och exportstöd. Återkrav av stöd som betalats ut till för höga belopp har inte fungerat så som det borde.

Enligt revisionsrättens särskilda rapport (11/2000) bör medlemsstaterna påskynda återkraven av felaktigt utbetalat exportstöd och kommissionen bör i samband med förfarandet för avslutning av räkenskaperna garantera att gemenskapens ekonomiska intressen skyddas.

De rapporter som kommissionen och revisionsrätten publicerat har bekräftat behovet av att grundligt ändra stödsystemet för olivolja.

För att på lång sikt trygga produktionen och dämpa tillväxten inom sektorn infördes i november 1998 olika åtgärder för en övergångsperiod inför den kommande reformen av stödsystemet.

Avsikten är att dessa åtgärder skall underlätta organisationen av marknaden och skapa en bättre balans mellan efterfrågan och utbud. Övergångsperioden fortsätter till oktober 2001 varvid sektorn grundligt kommer att granskas inför reformen. Målet är att öka effektiviteten och konkurrenskraften inom sektorn. Samtidigt eftersträvar man att förenkla lagstiftningen och öka kvalitetsmedvetenheten.

2. Det huvudsakliga innehållet i kommissionens förslag

I fråga om den gemensamma organisationen av marknaden pågår som bäst en övergångsperiod 1.11.1998-30.10.2001 efter vilken av-

sikten är att en reformerad organisation av marknaden skall införas.

Kommissionen har som uppgift att under dessa tre regleringsår insamla och utvärdera information som behövs för att under regleringsåret 2000 utarbeta ett förslag till rådet om en reformation av den gemensamma organisationen av marknaden som nämns ovan. Det gemensamma organisationen av marknaden har varit möjlig att förbättra, men den information och erfarenhet som erhållits under de första två regleringsåren är inte tillräcklig för att kommissionen skall kunna dra genomgripande och slutgiltiga slutsatser om den gemensamma organisationen av marknaden för oljor och fetter, som införs den 1 november 2001.

Kommissionen föreslår att de nuvarande bestämmelserna för övergångsperioden tillämpas till slutet av regleringsåret 2002/2003.

Enligt kommissionen är detta nödvändigt för att man skall få samtliga resultat av de åtgärder som vidtagits från och med regleringsåret 1998/99 och för att man skall kunna fördjupa sig i den information och bedömning som berör sektorn.

I samband med kvalitetsstrategin skall följande aspekter tas i beaktande:

- olivernas kvalitet och nuvarande program för höjd kvalitet på produktionen av olivolja, miljöaspekter i samband med utvinning av olivolja inberäknat pressningsanläggningarnas biprodukter

- indelningen av olivolja i luktfri bomolja (lampolja), raffinerad olivolja och olja av olivrestprodukter samt speciellt ibruktagandet av klassen super extra jungfruolja

- förbättrande av förfaranden för klassificering och kontroll av olivolja, bestämmande av ursprung samt aspekter gällande märkning av förpackningar, blandningar av oliv- och fröolja, ursprungs- och kvalitetsgarantier och förbättrad kvalitetskontroll.

3. Förslagets verkningar

3.1. Ekonomiska verkningar

Enligt kommissionens ekonomiska rapport uppgår anslagen för olivoljesektorn idag till sammanlagt 2336 milj. euro per år (budgetförslag). En fortsatt tillämpning av över-

gångsperioden ytterligare två regleringsår påverkar inte beräkningssättet i budgeten och ändrar heller ingenting vad gäller den nuvarande finansieringen.

3.2. Administrativa och organisatoriska verkningar

Om förslaget genomförs kommer klassificeringen av olivolja och olja av olivrestprodukter samt aktörernas organisation och verksamhet i produktionsländerna att anpassas i enlighet med förslaget.

3.3. Legislativa verkningar och bedömning av rättsliga aspekter

Förslagets sakinnehåll är sådant att det måste delges riksdagen för eventuellt utlåtande. Lagstiftningsändringarna på gemenskapsnivå har inkluderats i de förslag för vilka redogjorts här. Ett förverkligande av förslagen leder inte till några ändringar i den finska lagstiftningen.

3.4. Förslagets behandlingsfaser inom EU:s institutioner

Kommissionen gav sitt förslag den 21 december 2000 och det behandlades av rådets arbetsgrupp den 22 januari 2001. Kommissionen presenterade förslaget i rådet den 29 januari 2001.

3.5. Nationell behandling och statsrådets ståndpunkt

Förslaget har behandlats såväl den 11 januari 2001 i sektionen för jordbruks- och skogsolitik, vilken underlyder kommittén för EU-ärenden, som den 19 januari 2001 i EU-ministerutskottet.

Finland kan stöda kommissionens förslag om att senarelägga reformen av den gemensamma organisationen av marknaden fram till slutet av regleringsåret 2002/2003.

Med avseende på kvalitetsstrategin stöder Finland en förbättring av kvalitetsfaktorerna, -standarderna och -bestämmelserna för olivolja. De nya standarderna bör vara enkla och genomskinliga. Den nya kvalitetsstrategin bör vara budgetneutral.